

Άγιος Διονύσιος Αρχιεπίσκοπος Αιγίνης (1547-1622) ο θαυματουργός πολιούχος και προστάτης άγιος της Ζακύνθου και της Αιγίνης

/ [Γνώμες](#)

- Γράφει ο Αριστείδης Γ. Θεοδωρόπουλος, Εκπαιδευτικός

Ανάμεσα στις φωτισμένες και αγιασμένες μορφές, οι οποίες στο-λίζουν την Ορθόδοξη Εκκλη-σία και αποτελούν τους πνευματι-κούς οδοδείκτες στην υλιστική κοινωνία του 21ου αιώνα, συναριθμείται και ο άγιος Διονύσιος, ο θαυματουργός πολιούχος και προστάτης άγιος του μυροβόλου νησιού της Ζακύνθου, αλλά και του ευλογημένου νησιού της Αιγίνης, ο οποίος με την ολοζώντανη και ακοίμητη παρου-σία του είναι ο

θερμός συμπαρα-στάτης κάθε πονεμένης και ταλαιπωρημένης ψυχής.

Ο άγιος Διονύσιος, υιός των αριστοκρατών Μωκίου Σιγούρου και Παυλίνας Βάλβη, γεννήθηκε στη Ζάκυνθο το 1547 και ήταν γόνος της ευγενούς και αρχοντικής οικο-γένειας των Σιγούρων, η οποία καταγόταν από Νορμανδούς σταυροφόρους ιππότες. Το κατά κόσμον όνομά του ήταν Γραδενίγος ή Δραγανίγος Σιγούρος και η οικονομική ευμάρεια της αριστοκρατικής του οικογένειας, του έδωσε την ευκαιρία να αποκτήσει αξιόλογη και πολύ-πλευρη μόρφωση.

Η θεία πρόνοια τον προετοίμα-ζε όμως για άλλους δρόμους. Το 1568 και σε ηλικία 21 ετών μένει ορφανός και αποφασίζει να απαρνηθεί τα εγκόσμια και να ακολουθήσει τη μοναχική ζωή. Γι' αυτό κείρεται μο-ναχός, λαμβάνοντας το όνομα Δανιήλ και εγγράφεται στη Μονή της Μεταμορφώσεως Σωτήρος των Στροφάδων Νήσων. Το 1570 χειροτονείται διάκονος και πρεσβύτερος και καθίσταται ισόβιος ηγούμενος της ιστορικής Μονής της Παναγίας Αναφωνητρίας στη βορειοδυτική Ζάκυνθο, η οποία ιδρύθηκε περί τα μέσα του 15ου αιώνα. Ο άγιος ακτινοβολεί με την πνευματικότητα και τις αναρίθμητες αρετές του και γίνεται πρότυπο μοναχού και πόλος έλξης για εκατοντάδες ψυχές, οι οποίες βρίσκουν την παρηγοριά, την ανακούφιση και τη γαλήνη πλησίον του.

*Φορητή εικόνα του Αγίου Διονυσίου του 19ου αιώνα στο
τέμπλο του Ιερού Ναού Γενεσίου Θεοτόκου Ναυπλίου.*

Το 1577 αναχωρεί από τη Ζάκυνθο για να επισκεφθεί τα Ιεροσόλυμα. Στο ταξίδι του αυτό διέρχεται από την Αθήνα και επισκέπτεται τον Μητροπολίτη Αθηνών Νικάνορα, ο οποίος τον παρακινεί να χειροτονηθεί Επίσκοπος και να αναλάβει την επί 40 έτη χη-ρεύουσα Αρχιεπισκοπή της Αιγίνης. Ο Δανιήλ αρνείται την πρόταση. Μετά όμως από πίεση χει-ροτονείται στο ευρισκόμενο παραπλεύρως του σημερινού μεγαλοπρεπούς Καθεδρικού Ναού Αθηνών ιστορικό παρεκκλήσιο του Αγίου Ελευθερίου Επίσκοπος Αιγίνης, λαμ-βάνοντας το όνομα Διονύσιος, προς τιμήν του πολιούχου των Αθηνών αγίου Διονυσίου του Αρεοπαγίτου. Στην Αίγινα ο άγιος αναδεικνύεται φιλόστοργος ποι-μένας των κατοίκων της επαρχίας του, προσφέροντας σε όλους ως λύχνος Χριστού την πνευματική του καθοδήγηση. Ο ταπεινός όμως ιεράρχης νοσταλγεί την κατά Θεόν ησυχία και άσκηση. Γι' αυτό και το 1578 παραιτείται από τον αρχιεπισκοπικό θρόνο της Αιγίνης και επιστρέφει στη

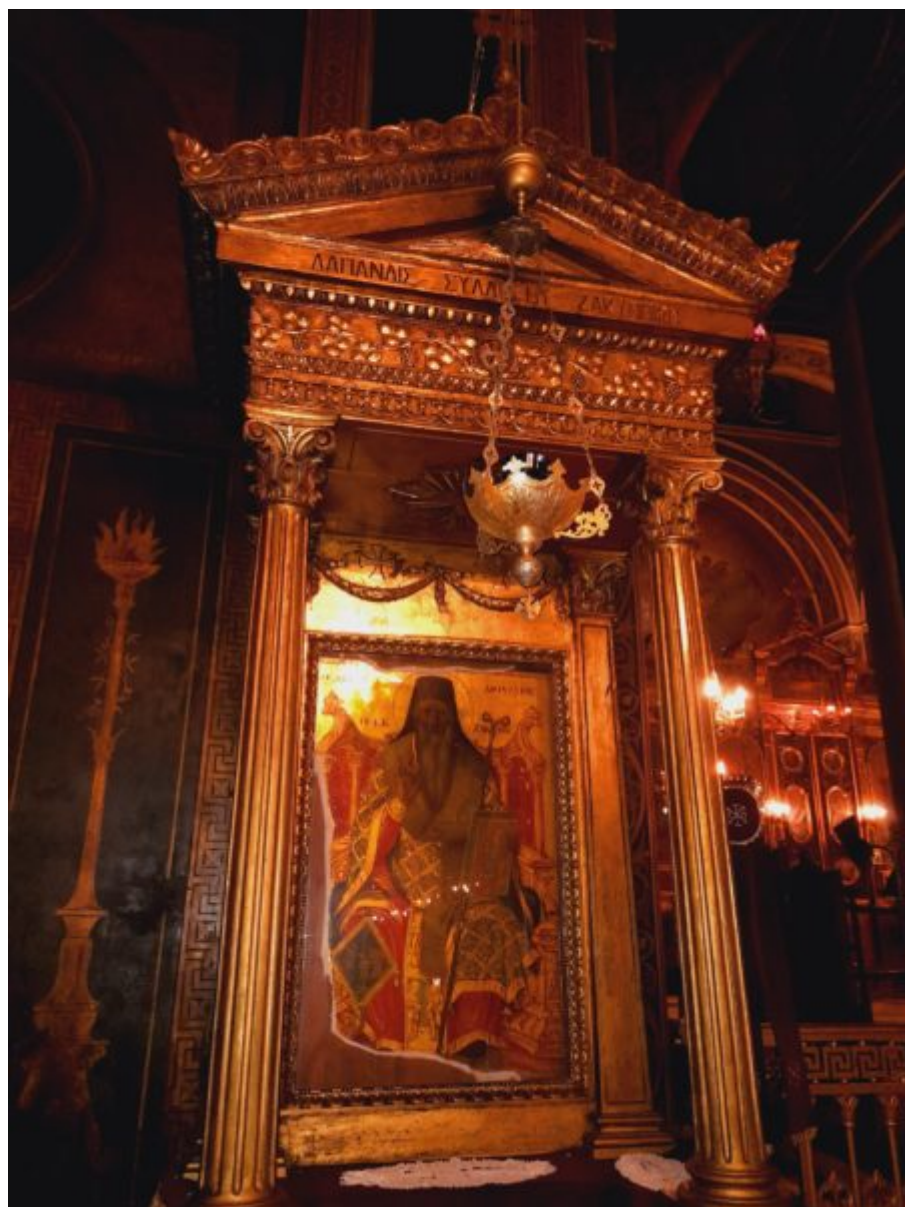
Ζάκυνθο και στο μοναστήρι της Παναγίας Αναφωνητριάς. Εκεί διορίζεται από τον Πατριάρχη Ιερεμία Β΄ χωρεπίσκοπος και πρόεδρος της Ζακύνθου. Στην ευλογημένη γενέτειρά του αναπτύσσει αφιλοκερδώς πλούσια ποιμαντική δραστηριότητα, η οποία όμως ενοχλεί τον Αρχιεπίσκοπο Κεφαλληνίας και Ζακύνθου Φιλόθεο Λοβέρδο. Τότε ο άγιος αποφασίζει να αποτραβηχτεί στο μοναστήρι του, προτιμώντας την ησυχία και την προσευχή. Έτσι αποφεύγει με αυτό τον τρόπο την αντιπαράθεση με τον Φιλόθεο και τη διατάραξη της ειρήνης μέσα στους κόλπους της Εκκλησίας.

Φορητή εικόνα του Αγίου Διονυσίου, έργο του Ζακυνθίου αγιογράφου Νικολάου Μπιάζη – Σεντή, στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Αμαρουσίου Αττικής.

Το 1580 ο μεγαλύτερος αδελφός του αγίου, ο Κωνσταντίνος, δολοφονείται. Ο φονιάς, ο οποίος καταζητείται από τις αρχές, βρίσκει καταφύγιο και προστασία

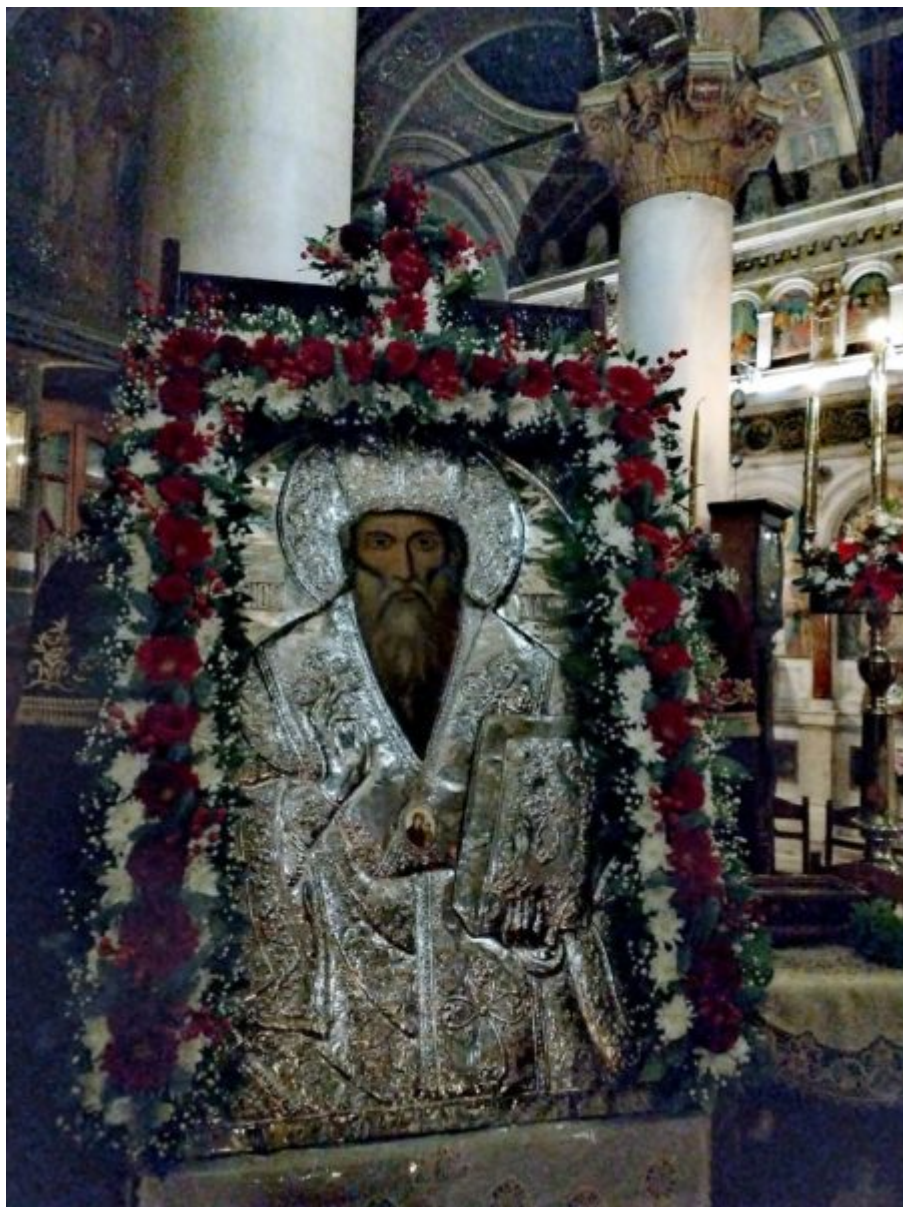
στο μοναστήρι της Αναφωνητριάς. Εκεί εξομολογείται το βαρύτατο αμάρτημά του στον άγιο, χωρίς να γνωρίζει, ότι είναι ο αδελφός του θύματος. Ο άγιος υπερβαίνει την ανθρώπινη φύση και αναδεικνύεται γνήσιος μιμητής του Ιησού Χριστού, προσφέροντας σε όλους μας ένα ζωντανό και φωτεινό παράδειγμα χριστιανικής αγάπης και συγχωρητικότητας. Έτσι κρύβει τον φονιά από αυτούς, που τον ψάχνουν για να τον συλλάβουν. Στη συνέχεια τον συγχωρεί, τον καθοδηγεί πνευματικά και τον φυγαδεύει με μία βάρκα. Η φιλόστοργη αυτή στάση του τον καθιστά και τον αναδεικνύει ως τον “άγιο της συγγνώμης”.

Ο μεγαλόπρεπος ξυλόγλυπτος θρόνος με την εικόνα του Αγίου Διονυσίου του 19ου αιώνα στον Ιερό Ναό Αγίας Ειρήνης οδού Αιόλου Αθηνών, όπου κατ'έτος εορτάζει η Ένωση Ζακυνθίων Αθηνών τον Πολιούχο του νησιού.

Το 1581 βάζει ανεπιτυχώς υποψηφιότητα για τον θρόνο της Αρχιεπισκοπής Ζακύνθου και Κεφαλληνίας και το 1583 εκλέγεται εφημέριος στον ιστορικό και

σωζόμενο μέχρι σήμερα Ιερό Ναό του Αγίου Νικολάου του Μώλου στην πόλη της Ζακύνθου. Όμως ο πόθος του για ησυχία και άσκηση τον οδηγεί και πάλι στο μοναστήρι της Παναγίας Αναφωνητριάς, όπου θα παραμείνει τα τελευ-ταία χρόνια της ζωής του μέχρι την 17η Δεκεμβρίου 1622, ημέρα κατά την οποία ο “άγιος της συγγνώμης” καταβε-βλημένος από τα γηρατειά και τις ασθένειες, εγκατέλειψε την επίγεια ζωή. Την επόμενη ημέρα το λείψανο του αγίου μεταφέρθηκε στη Μονή των Στροφάδων και λίγα χρόνια αργότερα κατά την ανακομιδή βρέθηκε άφθαρτο και ευωδιάζον. Το 1645 το λείψανο του αγίου μεταφέρθηκε στη Ζάκυνθο εξαιτίας του βενετοτουρκικού πολέμου, αλλά αργότερα θα επιστρέψει και πάλι στις Στροφάδες. Το 1703 ο τότε Οικουμενικός Πατριάρχης Γαβριήλ διεκήρυξε με επίσημη πατριαρχική και συνοδική πράξη την αγιότητα του αγίου και ορίστηκε η 17η Δεκεμβρίου ως η ημέρα εορτασμού της μνήμης του. Το 1717 πειρατές λεηλάτησαν τη Μονή των Στροφάδων και οι διασωθέντες μοναχοί πήραν το ιερό λείψανο και το μετέφεραν στις 24 Αυγούστου 1717 στη Ζάκυνθο και το τοποθέτησαν στον Ναό του Μετοχίου της Μονής των Στροφάδων, στο προάστιο Καλλιτέρο. Η 24η Αυγούστου είναι και η ημέρα του κατ’ έτος πανηγυρικού εορτασμού της μετακομιδής (μετάθεσης) του ιερού λειψάνου. Το 1904 με σχετική εγκύκλιο του αιδιμού Μητροπολίτου Ζακύνθου Διονυσίου Πλαίσα (1852 - + 15 Δεκεμβρίου 1933) καθιερώθηκαν δύο κατ’έτος Λιτανείες του αφθάρτου Ιερού Σκηνώματος του θαυματουργού αγίου στην πόλη της Ζακύνθου, στις 24 Αυγούστου και στις 17 Δεκεμβρίου.

Η εφέστιος αργυροεπένδυτη εικόνα του Πολιούχου Αιγίνης Αγίου Διονυσίου στον ομώνυμο Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του νησιού. Η εικόνα φέρει Εγκόλπιον, το οποίο αποτελεί αφιέρωμα του Αγίου Νεκταρίου στον Άγιο.

Αναρίθμητα είναι τα θαύματα, που έχει τελέσει ο άγιος με τη χάρη του Θεού και χιλιάδες είναι οι προσκυνητές από ολόκληρη την ελληνική επικράτεια, που καταφθάνουν στη Ζάκυνθο για να προσκυνήσουν το εδώ και τέσσερις αιώνες άφθαρτο λείψανο του αγίου, που φυλάσσεται μέσα στην αριστουργηματική αργυρόγλυπτη λάρνακα του 1829 στον ομώνυμο περικαλλή και εμβληματικό ναό.

*Λεπτομέρεια από το άφθαρτο Ιερό Σκήνωμα του Πολιούχου
Ζακύνθου Αγίου Διονυσίου.*

Ο μεγαλοπρεπής και ευρύχωρος ναός του πολιούχου και προστάτου της Ζακύνθου Αγίου Διονυσίου, ο οποίος αποτελεί το Καθολικό της Ιεράς Μονής Στροφάδων και Αγίου Διονυσίου, ανεγέρθηκε σε ρυθμό τρίκλιτης βασιλικής με σχέδια του καθηγητού και ακαδημαϊκού Αναστασίου Ορλάνδου. Θεμελιώθηκε στις 17 Δεκεμβρίου 1925 και εγκαινιάσθηκε στις 22 Αυγούστου 1948, κοσμείται δε με εμβληματικό πυργοειδές κωδωνοστάσιο ύψους 37 μέτρων, το οποίο αποτελεί σύμβολο και σημείο αναφοράς για τους απανταχού της Γης ευρισκομένους Ζακυνθίους. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι η Ιερά Μονή Στροφάδων και Αγίου Διονυσίου διατηρεί εκτός της νήσου Ζακύνθου δύο Μετόχια, ένα στον Πύργο Ηλείας επ'ονόματι του Αγίου Διονυσίου και ένα στα Χιονάτα Κεφαλληνίας επ'ονόματι της Υπεραγίας Θεοτόκου και του Αγίου Διονυσίου. Αλλά και στην Αίγινα ο άγιος Διονύσιος τιμάται επισήμως ως πολιούχος με νομοθετικό διάταγμα από τα

μέσα του 20ού αιώνα, αφού η παλαιά και πλήρης ονομασία του χρονολογούμενου από το 1806 Μητροπολιτικού Ναού του νησιού είναι “Ιερός Μητροπολιτικός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου και Αγίου Διονυσίου”. Επ’ ονόματι του αγίου τιμάται επίσης στην Αίγινα το παρεκκλήσιο του Νοσοκομείου, το οποίο φέρει το όνομα του αγίου, ο Ενοριακός Ναός στην Παχειά Ράχη, θεμελιωθείς το 1813 και αποπερατωθείς με φροντίδα του Ιωάννου Καποδίστρια, εκκλησάκι στο Λιβάδι, καθώς και το δεξιό κλίτος στο Καθολικό της ιστορικής Ιεράς Μονής Παναγίας Χρυσολεοντίσης.

Αεροφωτογραφία του μεγαλοπρεπούς Καθολικού της Ιεράς Μονής Στροφάδων και Αγίου Διονυσίου Ζακύνθου με το εμβληματικό πυργοειδές κωδωνοστάσιο.

Μεγάλη είναι και η ευλάβεια των εν Αθήναις διαβιούντων Ζακυνθίων προς τον προστάτη τους άγιο, η οποία αποδεικνύεται από τον κατ’ έτος λαμπρό εορτασμό της μνήμης του στον χρονολογούμενο από το 1847 ιστορικό και περιώνυμο Ιερό Ναό της Αγίας Ειρήνης οδού Αιόλου, όπου υπάρχει παλαιά φορητή εικόνα του 19ου αιώνα σε μεγάλοπρεπο ξυλόγλυπτο θρόνο του 1911, φιλοτεχνηθείς με δαπάνη του Συλλόγου Ζακυνθίων, ενώ στον ανοικοδομηθέντα κατά τα έτη 1845 - 1849 Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου Καρύτση υπάρχει εικόνα του αγίου, ιστορηθείσα με δαπάνη των Αιγινήτων. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι στην ευρύτερη περιοχή της Αττικής ο άγιος Διονύσιος τιμάται με ομώνυμους ναούς στο Ίλιον, τις Αχαρνές και τον Διόνυσο, ενώ στον οικοδομηθέντα κατά τα έτη 1870 - 1874 ιστορικό Καθεδρικό Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Αμαρουσίου τοποθετήθηκε με επίσημη

καθιέρωση στις 7 Δεκεμβρίου 2025 και με πρωτοβουλία του Ζακυνθίου Προϊσταμένου του Ναού π. Χρήστου Μαρούδα καλαίσθητο προσκυνητάριο με περίτεχνη εικόνα του θαυματουργού αγίου, έργο του επιφανούς Ζακυνθίου αγιογράφου κ. Νικολάου Μπιάζη - Σεντή.

Η εφέστιος αργυροεπένδυτη εικόνα του Πολιούχου Αιγίνης Αγίου Διονυσίου στον ομώνυμο Ιερό Μητροπολιτικό Ναό του νησιού. Η εικόνα φέρει Εγκόλπιον, το οποίο αποτελεί αφιέρωμα του Αγίου Νεκταρίου στον Άγιο.

Η τιμή και η θαυματουργική χάρη του αγίου Διονυσίου δεν περιο-ρίζεται μόνο στα στενά γεωγραφικά όρια της Ζακύνθου και της Αιγίνης. Έτσι η πόλις των Πατρών τιμά και γεραίρει τον θαυματουργό άγιο με περικαλλή Ιερό Ναό επ' ονόματί του, ο οποίος ανεγέρθηκε το 1927, ενώ η Λευκάδα τον τιμά με λιτανεία της "Λάρνακος" στους δρόμους της πόλεως, η οποία ξεκινά από τον Ιερό Ναό των Αγίων

Αναργύρων, εκφράζοντας με αυτόν τον τρόπο την ευγνωμοσύνη της προς τον άγιο, που με τη θαυματουργική του επέμβαση έσωσε τους κατοίκους από τον κατα-στροφικό σεισμό της 16ης Δεκεμβρίου 1869. Ναοί αφιερωμένοι στον άγιο Διονύσιο υπάρχουν επίσης στην Ηλεία και συγκεκριμένα στην Κυλλήνη, τις Πετρούλες και τη Γαστούνη, καθώς και στην Κεφαλληνία και ειδικότερα στο Λιβάδι Παλικής και στο Αργοστόλι (Δράπανο), ενώ επ'ονόματί του τιμάται και το μητροπολιτικό παρεκκλήσιο εντός της πόλεως της Ναυπάκτου. Πλούσια είναι και η υμνογραφία του αγίου, αφού προς τιμήν του έχουν συνταχθεί τέσσερις πλήρεις ασματικές ακολουθίες, καθώς και παρακλητικοί και λιτανευτικοί κανόνες, εγκώμια, ευλογητάρια και χαιρετιστήριοι οίκοι.

Ο άγιος Διονύσιος είναι ο ζωντανός και άφθορος άγιος της Ορθοδόξου Εκκλησίας, ο οποίος προσφέρει πλούσια τη θαυματουργική του χάρη σ'αυτούς που επικαλούνται με πίστη και ευλάβεια τις πρεσβείες του. Ταυτόχρονα αποτελεί για κάθε αγωνιζόμενο χριστιανό ένα φωτεινό παράδειγμα χριστιανικής πίστεως και αγάπης, υπομονής και ευσπλαχνίας, ασκητικής ζωής και ταπει-νοφροσύνης.

Βιβλιογραφία

- Κονόμου Ντίνου, Άγιος Διονύσιος –Ο πολιούχος της Ζακύνθου, Έκδοση Ιεράς Μονής Στροφάδων και Αγίου Διονυσίου Ζακύνθου, 1996.
- Ο Άγιος Διονύσιος ο θαυματουργός, Εκδόσεις Κάλαμος, Αθήνα 2000.

Κεντρική φωτογραφία: Φορητή εικόνα του Αγίου Διονυσίου του 19ου αιώνα στον Ιερό Ναό Ευαγγελιστρίας Τήνου.